



W serdecznej atmosferze upłynęło spotkanie z piłskim aktywem polityczno-społecznym.
Fot. — K. Przychodzki

Jubileusz 20-letniej Piły

Marszałek M. Spychalski na uroczystościach miasta nad Gwda

Dzisiaj mija 20 lat od momentu wyzwolenia Piły. Trzy tygodnie walczyły tu wojska radzieckie z hitlerowskimi. W efekcie tych krwawych walk miasto po 173 latach niewoli wróciło do macierzy. Na wczorajsze jego uroczystości jubileuszowe przybył członek Biura Politycznego KC PZPR — Marszałek Polski Marian Spychalski wraz z generalicją, członkiem KC PZPR, I sekretarzem KW PZPR w Poznaniu — Jan Szydłak, zastępcą członka KC PZPR, przewodniczącym Prezydium WRN — Franciszek Szczerba, sekretarzem KW PZPR — Edward Zimmer, Konsul ZSRR w Poznaniu — Fiodor Szarykin, delegacja zaprzyjaźnionego z Piłą Chelma Lubelskiego.

Goście po spotkaniu w Komitecie Miejskim PZPR — w towarzystwie I sekretarza KM PZPR — Zbigniewa Kicińskiego i przewodniczącego Prezydium MRN — Stanisława Maciejewskiego, zwiedzili szkołę podstawową im. „20-lecia PRL”, Muzeum im. St. Szczęśliwego, Fabrykę Żarówek „Lumen” i Oficerską Szkołę Samochodową. Marszałek Marian Spychalski żywo interesował się dotychczasowymi osiągnięciami i czekającymi na rozwiązanie nowymi problemami miasta.

Piła w ciągu dwóch minionych dziesięcioleci dzięki trosce Partii i inicjatywie społecznej mieszkańców rozwijała się i ma już poza sobą bogaty dorobek. W roku 1945 liczyła zaledwie 500 mieszkańców, dzisiaj ma ich 40 tys. Pod względem



Rok XXI
Wyd. A
Poznań
niedziela/poniedziałek, 14/15. II. 1965
Cena 50 gr
Nr 38 [6535]

Konferencja PZPR w Krakowie zakończyła obrady

W sobotę zakończyły się obrady Wojewódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej PZPR w Krakowie. W obradach uczestniczył i zabrał głos w dyskusji członek Biura Politycznego KC PZPR, premier Józef Cyrankiewicz. Konferencja podjęła uchwałę oraz dokonała wyboru władz wojewódzkiej organizacji partyjnej.
PAP

Wł. Gomułka przyjął delegację rzemieślników

I sekretarz KC PZPR Władysław Gomułka przyjął przed stawicieli kierownictwa Związku Izb Rzemieślniczych w składzie: Józef Piskorski — prezes Rady Związku Izb Rzemieślniczych i prezes Rady Związku Rzemieślniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu, Julian Sadowski — prezes Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych, Stanisław Kuliński — wiceprezes Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych, Jerzy Staszelski — dyrektor Związku Izb Rzemieślniczych, Ryszard Pszczółkowski — prezes Izby Rzemieślniczej w Warszawie i Józef Modecki — dyrektor Izby Rzemieślniczej w Warszawie.

W spotkaniu uczestniczył również zastępca członka Biura Politycznego i sekretarz KC Bolesław Jaszcuk.

W czasie spotkania przedstawiciele samorządu rzemieślniczego poinformowali I Sekretarza KC o węzłowych problemach rozwoju rzemiosła. (PAP)

Aktualne problemy gospodarki

W sobotę w KC PZPR odbyła się narada sekretarzy ekonomicznych komitetów wojewódzkich partii, poświęcona omówieniu aktualnych problemów gospodarki narodowej. Obradom przewodniczył zastępca członka Biura Politycznego, sekretarz KC — Bolesław Jaszcuk.

W pierwszym punkcie porządku dziennego omówiono zagadnienia nowoczesności produkcji przemysłu elektromaszynowego i na tym tle — sprawy związane z wprowadzeniem w tym przemyśle tzw. świadectw dopuszczenia wyrobów do produkcji. Informacje na ten temat złożył minister przemysłu ciężkiego Z. Ostrowski.

Rozmowy min. A. Rapackiego w Brukseli

W pierwszym dniu swego pobytu w Brukseli, w piątek po południu minister Rapacki udał się do Pałacu Królewskiego, gdzie wpiął się do ksiąg audiencyjnych króla Baudouina, królowej Fabioli oraz królowej Elżbiety.

W sobotę, 13 bm., przed południem rozpoczęły się w gmachu belgijskiego MSZ rozmowy ministra spraw zagranicznych PRL, Adama Rapackiego z wicepremierem i ministrem spraw zagranicznych Belgii, Paul Henri Spaakiem.

Podczas trzygodzinnego spotkania, które upłynęło w atmosferze szczerości, dokonano wstępnej wymiany poglądów na aktualną sytuację międzynarodową, szczególnie w Europie.

Rozmowy będą kontynuowane w poniedziałek.

rozgłoszenia radiowa, jak i telewizja poświęciły uwagę tej wizycie w swych audycjach. Dzienniki przytaczają też obszernie fragmenty wypowiedzi ministra Rapackiego dla prasy po przylocie, podkreślając w szczególności słowa o znaczeniu wysiłków zmierzających do odwrócenia niebezpiecznych procesów w różnych częściach świata, a także w Europie, oraz o roli i możliwościach w tej dziedzinie takich państw, jak Polska i Belgia.

Wizyta ministra z Finlandii

W kwietniu br., na zaproszenie ministra obrony narodowej Marszałka Polski Mariana Spychalskiego, przybędzie do Polski minister obrony Finlandii Arvo Pentti z małżonką.

Cesarz Etiopii u radzieckich marynarzy

Cesarz Etiopii Hajle Sellasje I złożył w piątek wizytę na radzieckim niszczycielu „Naporistyj”, który przed paru dniami zawinął do etiopskiego portu Hassaua.

Szczeciński Ośrodek TV

W sobotę przekazano do użytku w Szczecinie miejscowy ośrodek TV. Na uroczystość przybyli: sekretarz KC PZPR Artur Starewicz, minister łączności Zygmunta Moskwa, prezes Komitetu ds. Radia i Telewizji — Włodzimierz Sokorski. Władze miejscowe reprezentowali I sekretarz KW PZPR w Szczecinie — Antoni Walaszek i przewodniczący Prez. WRN — Marian Lempicki. „Szczeciński Ośrodek Telewizyjny” ma moc 100 kilowatów.

Nowi podsekretarze stanu

Prezes Rady Ministrów mianował mgr. inż. Zygmunta Furta i mgr. Tadeusza Olechowskiego podsekretarzami stanu w Ministerstwie Handlu Zagranicznego.

Delegacja TPRP

W sobotę przybyła do Warszawy delegacja Towarzystwa Przyjaźni Radziecko-Polskiej: członek Zarządu Centralnego Towarzystwa wicemin. żegluga morskiej ZSRR Nikołaj Doliński i kierow-

przeciętnego wieku jest to najmłodsze miasto w województwie. Przeciętny bowiem wiek mieszkańców wynosi 23 lata. 7,1 tys. dzieci uczęszcza do szkół podstawowych, 5 tys. młodzieży do szkół średnich. Piła zatrudnia 15 tys. ludzi, w tym 48 proc. — w przemyśle. Roczna wartość produkcji wynosi 1,5 miliarda złotych. Piła zlikwidowała zwaliska gruzów (60 proc. zupełnie zniszczonych) w czasie walk budynków wybudowała 5,6 tys. izb mieszkalnych, wiele obiektów użyteczności społecznej.

Dokończenie na str. 2



Fot. — K. Przychodzki

nik wydziału w Zarządzie Związku Radzieckich Towarzystw Przyjaźni i Łączności Kulturalnej z Zagranicą — Włodzimierz Chorochoch. Delegacja przyjechała w celu podpisania planu współpracy między Towarzystwem Przyjaźni Polsko-Radzieckiej i TPRP na rok bieżący.

Zjazd KP W. Brytanii

Komitet Wykonawczy Komunistycznej Partii W. Brytanii podał do wiadomości, że XXIX Ogólnokrajowy Zjazd Partii odbędzie się w dniach od 27 do 30 listopada br. w Londynie.



„Pasażerka” i „Kanał” wśród najlepszych

Praski miesięcznik „Film a doba” przeprowadził ankietę wśród czechosłowackich krytyków filmowych, mającą na celu wytypowanie 10 najlepszych obrazów wyświetlanych w kinach CSRS w roku 1964. Znalazły się wśród nich dwie polskie pozycje: „Pasażerka”, która zajęła drugie miejsce i „Kanał” — czwarte miejsce.

Katastrofa samochodowa

Na trasie Lipno—Włocławek w pobliżu miejscowości Łochocin pow. Lipno wydarzyła się katastrofa samochodowa. Samochód marki „Żuk” prowadzony przez

Kazimierza Mazę dostał się w poślizg i wpadł na drzewo. Siła uderzeniowa była tak wielka, że samochód został zupełnie rozbity. Spód jego szkieletów wydobyto kierowcę i pomocnika Adama Krajczewskiego, których — w stanie nie b. ciężkim — przewieziono do szpitala we Włocławku.

17 bm. — Gambia niepodległa

17 bm. powiewająca nad Gambią flaga brytyjska ustąpił miejsca czterokolorowej flagie państwowej niepodległego już kraju. Gambia jest niewielkim krajem Afryki zachodniej, liczącym 320 tysięcy mieszkańców.

Spotkanie Ben Bella — Popowić

Prezydent Algierii Ben Bella przyjął w sobotę bawiącego z oficjalną wizytą ministra spraw zagranicznych Jugosławii K. Popowicia.

Sesja naukowa w Poznaniu

W Poznaniu zakończyła się w sobotę trzydniowa sesja naukowa zorganizowana przez Instytut Ochrony Roślin. Sesja poświęcona była problemom postępu w dziedzinie chemizacji rolnictwa.

Za tydzień VII Konkurs Chopinowski

Uroczystym koncertem polskiej muzyki współczesnej zainaugurowany zostanie w niedzielę, 21 bm. w sali Filharmonii Narodowej VII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina.

Z okazji 15- rocznicy układu radziecko - chińskiego

Akademia w Moskwie

W mieszczącej 2 tys. osób Sali Kolumnowej Domu Związków odbyła się uroczysta akademii poświęcona 15 rocznicy Układu o przyjaźni, sojuszu i wzajemnej pomocy między ZSRR i ChRL.

Referat wygłosił członek KC KPZR, minister komunikacji ZSRR, Borys Bieszczew.

W obecnych warunkach — stwierdził mówca m. in. — szczególnej wagi nabiera ścisły sojusz narodów radzieckiego i chińskiego, utrwalony w układzie, a zwłaszcza jego postanowienia, zmierzające do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa na Dalekim Wschodzie i w Azji.

Przedstawiciele ludności pracującej Pekinu zgromadzili się w sobotę na uroczystym zebraniu poświęconym 15 rocznicy podpisania radziecko-chińskiego układu o przyjaźni, sojuszu i pomocy wzajemnej. Na zebraniu obecni byli: członek Biura Politycznego KC KP Chin, wicepremier i minister spraw zagranicznych ChRL Czen I, wiceprzewodniczący Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Chińsko-Radzieckiej Kuo Mo-Zo oraz aktyw towarzystwa. (PAP)

20 LAT TEMU

Po tych szkieletach domów i usypisku gruzów nieco trudno poznać miejsce, w którym wykonano reprodukowane zdjęcie. A tak właśnie wyglądała ul. 23 Lutego (dawniej Pocztowa) w 1945 roku, na odcinku od obecnej ul. Nowowiejskiego do Al. Marcinkowskiego. Dzisiaj miejsce ruin zajęły już nowoczesne bloki mieszkalne, zarówno przy ul. 23 Lutego jak i Al. Marcinkowskiego, naprzeciw Głównej Poczty. Skrawek, gdzie obecnie znajduje się restauracja „Astoria” widoczny jest po prawej stronie.



Fot. — Z. Zielenacki

USA nie chcą rokowań

Korespondent TASS donosi z Waszyngtonu:

Agresywne poczynania USA przeciwko Demokratycznej Republice Wietnamu postawiły Waszyngton w bardzo trudnej sytuacji. Premier Kanady, Lester Pearson, nazwał sytuację w Wietnamie „groźną i zagmatwaną”. Dziennikarze amerykańscy ocenili apel papeieża Pawła VI, zwrócony do „tych, którzy podejmują ryzyko i doprowadzają sytuację do punktu skrajnego niebezpieczeństwa” — jako krytykę posunięć USA.

Lodowatym milczeniem przyjął rząd amerykański apele Pearsona oraz premierów Indii i Birmy o zwołanie nowej konferencji genewskiej w sprawie południowo-wschodniej Azji. Podobnej treści pro pozycję rządu francuskiego odrzucił Waszyngton publicznie.

Jednakże apele te spotkały się z przychylnym oddźwiękiem u części amerykańskiej opinii publicznej. Znaną komentatorkę Walter Lippmann pisze, że USA powinny bez wahania dążyć do uregulowania sytuacji w południowo-wschodniej Azji na drodze rokowań.

Idea rokowań toruje sobie drogę również w Senacie amerykańskim. W piątek poparła ją przywódca demokratów w senacie, Mansfield.

O tym, że posunięcia prezydenta USA nie spotkały się z poparciem nawet wśród wielu senatorów demokratycznych, wspomina przywódca mniejszości republikańskiej w senacie, E. Dirksen (sam zresztą entuzjastyczny zwolennik akcji prezydenta). (PAP)

Oświadczenie NRD i ChRL

W Berlinie opublikowano w sobotę oświadczenie rządu NRD piętnujące jak najostrejsze agresywne akty USA wobec Demokratycznej Republiki Wietnamu. Oświadczenie określa je jako „poważne zlekceważenie zasad prawa międzynarodowego i obowiązujących w stosunkach międzynarodowych zasad moralnych”. Rząd NRD domaga się natychmiast-

A. Kosygin i Kim Ir Sen wymienili toasty

W czasie przyjęcia, wydane go w sobotę przez Ambasade ZSRR w Phenianie z okazji pobytu w KRL-D delegacji Związku Radzieckiego, Aleksiej Kosygin i Kim Ir Sen wymienili toasty.

A. N. Kosygin podkreślił, że spotkanie radzieckiej delegacji z przywódcami KRL-D cechowała przyjazna atmosfera.

Kosygin wskazał na ogromne znaczenie zwartości obozu socjalistycznego w obecnej sytuacji. Mówiąc o sytuacji w Wietnamie, szef delegacji radzieckiej oświadczył, iż obie strony porozumiały się w sprawie powstrzymania agresji w Wietnamie.

Nasze siły — podkreślił Kosygin — poważnie przewyższają imperialistów. Zwycięstwo będzie przy nas.

W odpowiedzi Kim Ir Sen stwierdził, iż wizyta radzieckiej delegacji wniosła wkład w dzieło umocnienia przyjaźni radziecko-koreańskiej. (PAP)

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Mirosław Idziorek.

Kultura i wrażliwość

90 uczestników ze wszystkich województw zgromadziło seminarium, które odbyło się 6 lutego br. w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Kadr Laickich. W czasie seminarium rozważano metody najlepszego wykorzystania filmu i literatury w kształtowaniu humanistycznych postaw społeczeństwa. O sprawach filmu mówił redaktor W. Leszczyński, problemy wychowawczej roli literatury przedstawił red. W. Sadowski.

W prelekcjach i w dyskusji wskazywano na doniosłą rolę tych dziedzin sztuki w rozszerzaniu horyzontów myślowych i postaw dzisiejszego człowieka. Sztuka filmowa posiada ogromne możliwości oddziaływania. W 220 tysiącach sal kinowych w świecie ogląda filmy 16 miliardów ludzi rocznie. Twórcy filmowi w Polsce i w innych krajach podejmują istotne problemy współczesnego człowieka. Podobnie literatura. W dziełach literackich, poezji i prozie zawarte są doświadczenia całej ludzkości, doświadczenia także i naszego narodu.

Ruch laicki chce stanowić i stanowi jeden z czynników kształtujących humanistyczną świadomość socjalistycznego społeczeństwa. Stąd też w działalności propagandowej i wychowawczej tego ruchu pragnienie akcento-

stowego zaniechania agresywnych kroków USA wobec DRW i daje wyraz solidarności społeczeństwa NRD ze słuszną walką narodu wietnamskiego.

*

Agencja Nowych Chin opublikowała tekst oświadczenia rządu chińskiego złożonego 13 bm. w związku z ostatnimi prowokacjami lotnictwa USA przeciwko DRW.

Oświadczenie stwierdza m. in., że konflikt zbrojny zagraża narodom Indochin oraz całej Azji Południowo-Wschodniej.

Rząd ChRL i 650-milionowy naród chiński zdecydowanie i bez zastrzeżeń popiera słusne stanowisko DRW. (PAP)

Protest członków Izby Gmin

Członkowie brytyjskiej Izby Gmin, labourzyści: Warbey, Jenkins i Rankin, wystosowali pismo do amerykańskiego ambasadora w W. Brytanii, w której zdecydowanie protestują przeciwko nowym agresywnym krokom USA wobec Demokratycznej Republiki Wietnamu.

Wirus „A-2” nie rozpoznany

Pogotowie służby zdrowia

Wzrost zachorowań na grype

Napływają meldunki o zwiększaniu się różnego typu zakażeń. Nie wiadomo jeszcze, czy to istotnie grypa, która atakuje nas z dwóch stron (ZSRR i NRD). W Zakładzie Wirusologii Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie trwają intensywne badania, czy obecny wzrost zachorowań — powoduje wirus grypy typu „A-2” (tzw. azjatyckiego). Badania te muszą jeszcze potrwać 2—3 dni (wirus musi być wyhodowany).

Niemniej alarm służby zdrowia, pogotowie aptek i przemysłu farmaceutycznego trwa nadal. Jak informuje Departament Sanitarno-Epidemiczny Ministerstwa Zdrowia, w kraju nie ma na razie objawów epidemii grypy czy niepokojącego wzrostu zachorowań tzw. grypopodobnych. Wyjątek stanowi Warszawa i Gdańsk, a także Sopot.

W stolicy notuje się pewne nasilenie zachorowań.

W okresie od 4 do 11 lutego stwierdzono tu łącznie 4,5 tys. przypadków grypopodobnych; w piątek (12 bm.) nastąpił dalszy skok zachorowań — 2 600 przypadków. Zaobserwowano kilka, na szczęście niewielkich, ognisk zachorowań wśród dzieci w internatach. Liczby te według Stołecznej Stacji Sanitarno-Epidemicznej nie stanowią jeszcze podstaw do poważniejszych obaw.

Normalnie bowiem w tym okresie notuje się wzrost tego rodzaju zachorowań.

Bardziej niepokojąco zaczyna się przedstawiać sytuacja w Gdańsku. W ciągu ostatnich trzech dni (10—13 bm.) nastąpił wzrost zachorowań sięgający 3 tys. przypadków dziennie.

I tu chroba atakuje w dużym stopniu dzieci szkolne, przede wszystkim zamieszkające w dużych skupiskach (internatach).

Z powodu zachorowań znaczna absencja wystąpiła na Wybrzeżu w handlu, łączności i w placówkach służby zdrowia.

Przedawnienie zbrodni obraza pamięci milionów ofiar hitleryzmu

Posiedzenie Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich • Oświadczenie OKP i ZPP

13 bm. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem min. M. Rybickiego posiedzenie Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, na którym omówiono jej dotychczasową działalność i wytyczono zadania na przyszłość. W posiedzeniu udział wzięli: przewodniczący Rady Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa — wicemin. Janusz Wieczorek, sekretarz generalny ZBoWiD — wicemin. Kazimierz Rusinek, zastępca kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR — Franciszek Rusek, przedstawiciel Wydziału Propagandy KC PZPR — Ryszard Nazarewicz, szef Wojskowego Instytutu Historycznego — gen. bryg. Bronisław Bednarz, przedstawiciele szeregu instytucji i organizacji społecznych.

Otwierając obrady minister M. Rybicki nawiązał do stanowiska rządu bońskiego w sprawie przedawnienia zbrodni hitlerowskich, podkreślając, że w ciągu ostatnich miesięcy na całym świecie rozwinęła się szeroka akcja protestacyjna, która wzbogaciła argumentację polityczną, moralną i prawną przeciwko puszczeniu w niepamięć zbrodni hitlerowskich. Dotyczy to zarówno krajów socjalistycznych, jak i szeregu państw kapitalistycznych, szczególnie tych, które dotknęła okupacja hitlerowska.

Staliśmy i stoimy na stanowisku — powiedział M. Rybicki — że jeżeli władze NRF chcą rzeczywiście ścigać zbrodniarzy hitlerowskich, należy im w tym zakresie udzielić pomocy, umożliwić zapoznanie się z dokumentami o zbrodniach okupanta znajdującymi się u nas i ułatwić przesłuchanie świadków tych zbrodni.

Oczywiście nie wiążą nas w tym zakresie żadne terminy ustalane przez rząd boński.

Niezależnie od tego czy rząd NRF po debacie w Bundestagu w marcu br. zdecyduje się pod presją jednolitej opinii światowej przedłużyć termin ścigania zbrodni hitlerowskich, czy pod wpływem kół rewizjonistycznych i militarystycznych dopuści do przedawnienia tych zbrodni — będziemy nadal prowadzić i rozwijać prace nad zbieraniem, wyświetlaniem zbrodni hitlerowskich i zdemaskowaniem ich sprawców.

Podstawą dyskusji stało się obszerne sprawozdanie biura głównej komisji z działalności w ub. roku.

W dyskusji szczególną uwagę poświęcono określeniu zadania, jakie powinna realizować główna komisja. Do najważniejszych — należy stworzenie możliwości pełnej ewidencji i kartoteki zbrodniarzy hitlerowskich i ich czynów w Polsce w okresie okupacji.

W związku z zamierzonym przez władze NRF uznaniem dnia 8 maja 1965 r. za ostatni dzień ścigania zbrodniarzy hitlerowskich Ogólnopolski Komitet Pokoju i Zrzeszenie Prawników Polskich uważają za konieczne oświadczyć co następuje:

Państwa, członkowie koalicji antyhitlerowskiej, postanowiły ukarać zbrodniarzy wojennych i przestępców przeciwko ludzkości, nie dla odwetu, lecz aby raz na zawsze zapobiec możliwości powtórzenia się takich zbrodni, aby zmanifestować, że każdy współ-

W największym zakładzie przemysłowym — Stoczni Gdańskiej notuje się ok. 200 zachorowań dziennie. (PAP)

Jubileusz Piły

Dokończenie ze str. 1

O godz. 16.00 na Placu przed Pomnikiem Zwycięstwa zebrał się mieszkający Piły na wiece, na którym została podjęta rezolucja, przypominająca zbrodnie hitlerowskie dokonane na ludności polskiej. „Zbrodniarze winni potwornych przestępstw — stwierdza rezolucja — w żadnym wypadku nie mogą uciec sprawiedliwej karze. I tego domaga się od rządu NRF”. Rezolucja również potępiła ostatnie barbarzyńskie naloty samolotów USA na Demokratyczną Republikę Wietnamu wyrażając solidarność z narodem tego kraju.

Apel poległych i złożenie przed Pomnikiem wieńców za kończyło tę społeczną manifestację. Po otwarciu wystawy fotograficznej w Domu Kultury, obchodzącej 20-lecie Piły, odbyła się uroczysta akademia. Referat okolicznościowy wygłosił — I sekretarz KM PZPR — Zb. Kiciński. Przemawiali także goście, po czym najofiarniejsi działacze zostali udekorowani odznakami „Za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego”.

W godzinach wieczornych goście spotkali się z aktywnym polityczno-społecznym miasta. (P)

Nad grobem Jana Klawitera

11 bm. znów zmniejszyło się grono starych dziennikarzy poznańskich. Ubył nam kolega red. Jan Klawiter.

Pierwsze kroki na polu dziennikarskim stawiał przed pierwszą wojną światową. Wojna przerwała mu pracę. Po odbyciu służby frontowej w armii niemieckiej, po walkach w Powstaniu Wielkopolskim, rozpoczął na nowo dziennikarską służbę wstępując do poznańskiej redakcji „Rzeczypospolitej” w Warszawie. Następnie pracował w jednej z poznańskich redakcji. Niezmiernie pracowity, obdarzony doskonałą pamięcią, skrupulatny sumienny zdobył sobie opinie wzorowego reportera. Był chodzącą kroniką Poznania. Otaczał go ogólny szacunek i sympatia. Z tej racji miał setki informatorów. Szybko docierały do niego wiadomości o wszelkiego rodzaju wydarzeniach zachodzących w mieście.

Wojnę spędził na wysiedleniu w Krakowie w bardzo trudnych warunkach materialnych. Nie przeszkadzało mu to wiele czasu i energii poświęcać pracy konspiracyjnej. Był jednym z najczynniejszych członków krakowskiej placówki tajnego Stowarzyszenia Dziennikarzy Ziemi Zachodnich. Wiele serca wkładał w czynności organizacyjne sekretarza tajnych Wyższych Kursów Dziennikarskich.

Wojna nadszarpnęła mu zdrowie. Po powrocie do wyzwolonego Poznania nie mógł już podjąć pracy reporterskiej. W latach 1945—48 pracował w redakcji Zachodniej Agencji Prasowej, następnie w poznańskiej redakcji „Słowa Powszechnego”.

Cześć Jego pamięci!

t. krasz.

Motocykle, skutery

motorowery

Obniżka składek ubezpieczeniowych

Minister Finansów wydał zarządzenie w sprawie ustalenia taryfy i poboru składek za obowiązkowe ubezpieczenie komunikacyjne — od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej. Zarządzenie to ma moc obowiązującą od początku br.

Dzisiaj Ministra Finansów obniżono znacznie składki za ubezpieczenie pojazdów jednośladowych. Obecnie składki te wynoszą rocznie:

• dla motocykli z wózkiem, trójkołowych oraz motocykli i skuterów z silnikiem o pojemności powyżej 200 cm sześć. — 320 zł;

• dla motocykli i skuterów z silnikiem o pojemności 100—200 cm sześć. — 220 zł.

• dla motocykli z silnikiem o pojemności do 100 cm sześć. oraz motorowerów podlegających rejestracji — 60 zł.

Według informacji PZU podjęte decyzje regulują także sprawę opłat ubezpieczeniowych w przypadku wycofania pojazdów z ruchu (wyrejestrowanie). Otóż jeśli posiadacz prywatnego pojazdu mechanicznego wyrejestruje go w drugim półroczu, to nie zostaje zwolniony z obowiązku opłaty rocznej składki ubezpieczeniowej w pełnej wysokości. Natomiast jeśli wycofanie pojazdu nastąpi w pierwszym półroczu, wówczas jego posiadaczowi przysługują zwrot połowy składki.

Przy okazji warto przypomnieć, że termin płatności składek za obowiązkowe ubezpieczenia pojazdów mechanicznych został w br. przesunięty ze stycznia na marzec.

Z B I G N I E W S Z U M O W S K I

ostatnie dni WARTHEGAU

87

Ale na przystankach tramwajowych — mimo siarczystego, prawie dwudziestostopniowego mrozu — i w zatłoczonych jak zwykle wozach „dozwolonych dla Polaków”, w opankach za skąpym przydziałem, w halach fabrycznych, ci zwykle tak apatyczni z wyczerpania niewolnicy Trzeciej Rzeszy, przejawiali już jakieś niezwykle ożywienie i rozmowność. W doniesieniach konfidentów policji powtarzały się zgodne te same informacje. „Otwarcie czytano, śmiejąc się przy tym, fragment komunikatu OKW o ciężkich walkach w rejonie Kielc i w rejonie Warki”. Zarazem raporty dotyczące nastrojów wśród ludności niemieckiej wskazywały na rosnący pesymizm, przygnębienie, niewiarę w oficjalne zapewnienia o rychłym klęsce Armii Radzieckiej, donosiły o prowadzonych potajemnie już przecież w każdej rodzinie niemieckiej przygotowaniach do wyjazdu na zachód, czy przejawach historycznej rozpacz wśród przyjeżdżających do 4 grupy narodowej. Spadła też dyscyplina pracy, na skutek prowokacyjnego zachowywania się polskich robotników i wyraźnie bojących się przeciwdziałania temu wobec złych wiadomości z frontu maistrów niemieckich.

Lecz niepokój włączył tego dnia także do siedziby Greisera. Wiedzieli już o mającej lada godzina nastąpić ewakuacji Generalnego Gubernatora Franka z Krakowa; komentowano wiadomość mającą pochodzić z kół wojskowych, iż Kwatery Główna Grupy Armii „A” też opuszcza Kraków; szeptało o wymowie, jaki miał powstać we froncie pod Warką... Samego Greisera wszakże najbardziej zaniepokoił, przekazany mu jako zwierchnikowi SS w kraju Warkę ściśle tajny rozkaz Reichshauptsturmführersa w sprawie niezwłocznego przystąpienia do likwidacji obozów wszelkiego typu i oczyszczenia. Zgodnie z przysłanymi uprzednio instrukcjami, wiezion. Zrozumiały, że jest już „pieć przed dwunastą”, postanowił natychmiast, bez względu na konsekwencje, zwrócić się do Głównej Kwatery Wodza z prośbą o dalsze instrukcje.

Kiedy jednak połączył się z Kwatery, zakomunikowano mu, że w związku ze zmianą miejsca pobytu Fuehrera, powinien spokojnie, bez niepotrzebnego monitowania, oczekiwać na nowe zlecenia.

Korzysając z pretekstu, czując się rozczarowanym z beczyn-

88

ności w sprawach koniecznych wymagających natychmiastowego działania, spędził pracowicie cały dzień, czyhać przy telefonie i komponując tezy propagandowe, głoszące konieczność zachowania niezłomnej wiary w Fuehrera i zapowiadane przez niego rychłe zwycięstwo. Pochłonięty wyszukiwaniem argumentów mających zapobiec szeregowi się defetylistycznych nastrojów wśród ludności niemieckiej, siebie sam uspokajając w ten sposób, do czekał się dzwonka telefonu zastrzeżonego dla niecierpliwych zwłok różnów. To co usłyszał, zburzyło w ciągu sekundy mur, którym zdolał odgrodzić się od rzeczywistości. Nad łodzią wisiały gęsto choinki rakiet oświetlających cele radzieckim bombowcem. Ich nalożony wymierzony w łódźki węzeł komunikacyjny miał trwać z krótkimi przerwami bez prób przeciwdziałania Luftwaffe, przez prawie dwie godziny...

Zanim jednak się skończył, Greiser pojechał do pałacyku w Mariensee z nieliczną świtą. Zadysonowawszy z olbrzymią piwnicą naidroższe konie, pił, próbując przynajmniej w ten sposób zneutralizować coraz bardziej zwycięską świadomość bezradzności.

*

Hitler przyjął Guderiana wprawdzie grzecznie, ale wbrew nadziejom generała, iż rozmowa będzie prowadzona w cztery oczy, nie odprawił niepożądanych świadków. Co ważniejsze zaś, nie dopuszczając do zażożenia przez szefa sztabu jego postulatów w sprawie zwiększenia jego uprawnień jako decernenta do spraw frontu wschodniego, zażądał już na wstępie szczegółowego zreferowania sytuacji.

Tak więc Guderian, chcąc przynajmniej uprzyłomnić Hitlerowi, iż front nad Wisłą przestał już istnieć, chcąc go przekonać, że zapobieg ostatecznej katastrofie może jedynie szybki odwrót tych resztek wojsk Grupy Armii „A”, które dołączyły jeszcze ocaleć z dotychczasowego podrogu na nienaruszona jeszcze rubież obrony pomiędzy Wisłą i Odra, oraz szybkie przerzucenie tam także wszystkich sił nie potrzebnych niezbędnie do utrzymania obecnej linii frontu zachodniego — zaczął bez ogródek przedstawiać dotychczasowy bilans ofensywy radzieckiej.

(cdn)

